

blive gift alene af den Grund, at Præsten faar Lov til at forsømme sin Embedspligt. Nu lysner det for ham, idet Sagen i de nærmeste Dage skal for Højesteret. Der er allerede lyst to Gange for ham for Aar og Dag siden, og han gaar nu og venter paa den tredje Lysning før Brylluppet. Nu lysner det altsaa for ham, men det har været grumme længe. Det forlyder, at Aktor og Defensor allerede i Forsommeren havde hele Materialet samlet. Kunde der nu ikke have været Grund til at faa denne Sag fremmet saa meget som muligt. Jeg ved vel, at Regeringen ikke raader over Højesterets Forretningssag, men jeg tror, at et Ønske eller en Anmodning om en saa naturlig Ting som at se en Sag af denne Beskaffenhed fremskyndet saa meget som muligt, vilde Højesteret med Glæde have lyttet til. Den højtærede Minister kan i ethvert Tilfælde være sikker paa, at denne Mands Taalmodighed brister ikke, den er grundfæstet. Hvis der maaske er andre Medborgere her i Landet, for hvem Taalmodigheden snart er ved at briste, skønt Ministeriet har opfordret os højtideligt allesammen til Taalmodighed og Langmodighed, kan dog den højtærede Minister være vis paa, at hos denne Mand er dette Ord faldet i god Jord. Han vil være taalmodig, indtil han faar sin Ret. Man skal derfor ikke regne med hans bristende Taalmodighed, naar Sagen trækkes i Langdrag. Men den Blidhed og Læmfældighed, der vises overfor gejstlige Embedsmænd, staar i en mærkelig Modstrid med den Streng-
hed, som vises over for almindelige, menige Medlemmer af Folkekirken. Der er saaledes blevet nægtet en Borger i Valby Optagelse paa Valglisten til Menighedsraadet, fordi han underskrev sig som Medlem af det fri Kirkesamfund, hvormed vist følger, at han hører til Unitarierne, altsaa til en Menighed, som nægter Treenighedsdogmet. Det skal for Resten ikke være nødvendigt for at tilhøre denne Menighed at begaa dette forfærdelige Kætteri. Men man nægter, som sagt, denne Mand Optagelse paa Valglisten. Derimod er der en Præst her i Landet, der gør sig skyldig i et tilsvarende Kætteri, og som gør det offentligt. Den højtærede Kultusminister gør jo en Forskel mellem det private Kætteri — det, man bevarer inderst inde — og det, man fremsætter offentligt. Jeg skal her omtale et Cirkulære eller en Skrivelse. Det har i Sommer vrilet med Cirkulærer og Skrivelser, saa at man ikke ved, hvad der er Skrivelse, og hvad der er Cirkulære, hvad der er Bladfortolkning og

hvad der er officiel Fortolkning. Jeg skal indrømme, at de Love, vi vedtog i Fjor, ikke vare særlig gode, men saa daarligere vare de dog ikke, at de behøvede at suppleres med en Række endnu daarligere Cirkulærer, men det er det, som er sket i denne Sommer. I en af disse mange Skrivelser erklærer Kultusministeren til en Frøken Mary Westenholz, at det maa overlades til ethvert Folkekirkemedlems private Samvittighed, om han ikke blot som Borger i Samfundet, men ogsaa indvendigt og udvendigt tilhører Folkekirken, selv om han ikke i et og alt skulde hyldes dens Lære. „I ethvert Tilfælde“ — slutter Skrivelsen — „saa længe han ikke meddeler noget offentligt derom.“ Denne Moral tiltaler mig ikke rigtigt: man skal have Lov til at være Kætter, naar man blot beholder det for sig selv, men ve den, som offentliggør noget derom. Det minder om de gamle lutherske Dage, da de to Reformatorer tillod en bekendt Fyrste at gifte sig to Gange samtidigt. Den Gang var man nu ikke saa streng. Tilladelsen blev dog kun given paa den Betingelse, at det ikke kom offentligt frem. Det gjorde det nu alligevel, desværre for Reformatorerne. Jeg synes, at der er noget af den samme mindre tiltalende Moral i denne kultusministerielle Skrivelse. Den jyske Præst har ikke holdt det for sig selv, han har fremsat sit grove Kætteri, der er i afgjort Modstrid med den luthersk-evangeliske Lære, offentligt i et teologisk Tidsskrift, men han er dog bleven selvskreven Formand i et Menighedsraad, medens en menig Borger, der deler det samme Kætteri, men ikke har offentliggjort det — kun gjort det i den beskedne Form, at han siger, at han er Medlem af det fri Kirkesamfund — slettes af Valglisten. Jeg vil bede den højtærede Kultusminister løse den Gaade, hvordan det kan gaa til, at der gøres en saadan Forskel paa en Præst og et almindeligt menigt Medlem af Folkekirken.

Jeg vender dernæst tilbage til mit Udgangspunkt, det foreliggende Finanslovsforslag og det foreliggende Statsregnskab. Den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Løvel (A. Nielsen) gennemgik forleden Statsregnskabet i de sidste 8 Aar og søgte paa Grundlag af disse Tal at fastslaa, at her var der et Udslag af Systemskiftet, idet de tidligere store Udgiftsrestancer, som belemrede Statsregnskabet i Højres Tid, nu vare forsvundne under Venstres Regering. Han regnede ud, at gennemsnitligt havde der i de sidste 8 Aar under Højres